

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: Polar Park Salangsdalen
Dato: 28.11.2014
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 91328614. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program for dagen:

09:00 Oppmøte ved Polar Park i Tømmerkota (ta med varmt tøy)
11:40 Pause
12:00 Servering av Lunsj (Reinskav)
13:00 Besøk til Ane og Jan på Bones
14:30 Retur til Setermoen

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST	Godkjenning av protokoll fra forrige møte Saker hjemlet direkte i verneforskriften vedrørende ferdsel		2003/5716
DS	Delegerte saker		2003/5716
ST 19/14	Midler til drift av Rohkunborri nasjonalparkstyre 2015		2014/6493
ST 20/14	Aktivitetsplan for styret 2015		2014/6496
ST 21/14	Plan for skilting fra offentlig vei til Rohkunborri nasjonalpark (vedlegg)		2014/6499
ST 22/14	Prioriterte tiltak i bestillingsdialogen 2015 Referatsaker		2014/4834
RS	Infostrategi verneområder Troms – forslag (vedlegg)		2014/6595

Saker hjemlet direkte i verneforskriften vedrørende ferdsel

DS Delegerte saker

Arkivsaksnr: 2014/6493-1

Saksbehandler: Asgeir Kvalvåg Blixgård

Dato: 14.11.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	19/14	28.11.2014

Midler til drift av Rohkunborri nasjonalparkstyre 2015

Forvalters innstilling

Forslag budsjett lokal forvaltning Rohkunborri np - 2015

	Beløp	Merknad - Begrunnelse
Driftsutgifter styre	180000	<ul style="list-style-type: none"> - Planlagt møte sammen med Länstyrelsen i Abisko - Fem fysiske styremøter og tre telefonmøter - Mulig gjennvisit til Duncan Bryden i Cairngorms National Park evt Finland
Driftsutgifter rådgivende utvalg	6000	Et årlig møte
Driftsutgifter forvaltningsplanarbeid	10000	Befaring og møter
Driftsutgifter arbeidsgrupper	80000	Etablert arbeidsgruppe som består av åtte lokale representanter
Kostnader forbedret kunnskapsgrunnlag		
Kartlegging naturmangfold		
Annen kartlegging	130000	Kartlegging av kjørespor.

Saksopplysninger

Det søkes om midler til drift av styret på bakgrunn av erfaringstall fra 2014. På bakgrunn av felles grense til nasjonalpark på svensk side er det ønskelig å få til et

samarbeid med Naturum i Abisko. Budsjettet tar derfor høyde for et felles møte sammen med dem. Videre er det ønskelig å få til et besøk i Cairngorms nasjonalpark i Scotland. Etter at styrelederen for nasjonalparken var på besøk i Troms er det ønskelig å dra på en gjensitt sommeren 2015.

Arbeidet med forvaltningsplanen er i rute i tråd med vedtatt milepælsplan. Det tas høyde for å gjennomføre en befaring på vinterføre sammen med hele arbeidsgruppa.

Kartlegging av kjørespor er viktig med tanke på bevaringsmål for forvaltningsplanen. Summen er basert på erfaringstall fra et lignende prosjekt i Lyngsalpan landskapsvernområde.

Arkivsaksnr: 2014/6496-1

Saksbehandler: Asgeir Kvalvåg Blixgård

Dato: 14.11.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	20/14	28.11.2014

Aktivitetsplan for styret 2015

Forvalters innstilling

Saken legges fram uten innstilling til vedtak.

Saksopplysninger

Styrets årlige aktivitet vil i hovedsak dreie seg om styremøter og arrangementer. Forslagsvis settes det opp dato for til sammen fem styremøter i løpet av året med høyde for to hastemøter pr telefon.

I forhold til arrangement fremmes det forslag om deltagelse på Nord-Norsk Villmarksmesse helga 12.-14. juni. Videre et arrangement i forbindelse med åpningen av veien fra Sørmo til Tverrelva i Sør-dalen 31. mai. Dette er tenkt i samarbeid med Midt-Troms friluftsråd der vi tar en fellestur opp dalen og deltagerne fordeles etter interesse.

Et av styremøtene foreslås lagt til Abisko kombinert med et informasjonsmøte sammen med Länstyrelsen og Naturum Abisko.

Befaring for styret til Cairngorms nasjonalpark i Scotland fem dager. Her har Duncan bitt om at det så snart som mulig bookes slik at man får plass på hoteller etc. Gruppeturer er veldig populære. Ånderdalen nasjonalparkstyre har også invitert Rohkunborri nasjonalparkstyre med til Nord-Finland. De har gjort vedtak om en tur dit og inviterer de andre styrene i Troms.

Arkivsaksnr: 2014/6499-1

Saksbehandler: Asgeir Kvalvåg Blixgård

Dato: 14.11.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	21/14	28.11.2014

Plan for skilting fra offentlig vei til Rohkunborri nasjonalpark

Forvalters innstilling

Skiltplan godkjennes med følgende endringer:

- Skilt fra Altevatn mot Sørmo med Info «I» byttes ut med «vandrer»
- Skilt mot Polar Park med info «I»
- Det fremmes forslag om eget skilt mot parkering ved Bones
- Det settes opp Veiviser mot Altevatn

Saksopplysninger

Statens vegvesen har utarbeidet skiltplan for Rohkunborri nasjonalpark på bakgrunn av innspill. (skiltplan følger vedlagt)

Vurdering

Alle parkeringsplassene er ikke etablert. De resterende skiltene bør komme på plass etter at parkeringene er klarert.

Arkivsaksnr: 2014/4834-2

Saksbehandler: Asgeir Kvalvåg Blixgård

Dato: 21.11.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	22/14	28.11.2014

Prioriterte tiltak i bestillingsdialogen 2015

Forvalters innstilling

For sesongen 2015 bestilles følgende:

Oppdrag fra lokalt SNO:

- Kartlegging av fjellender i naturlig fisketomme vann i nasjonalparken
- Kartlegging av etablerte barmarkstraseer (kjørespor) i nasjonalparken
- Persontellinger på i alt 4 forskjellige lokaliteter innenfor grensene
- Oppfølging av rasteplass i Storbukt

Midler til tiltak for å ivareta verneverdiene:

- Gamle bruer ved Staggenjunnijohka og Rovdegorsejohka transporteres ned.
- For å forbedre naturkvaliteten ryddes det opp i båttopplag langs Geavdnjajavri i samarbeid med Statskog SF og Bardu jeger- og fiskeforening

Midler til nye tiltak:

- Parkeringsplass ved Iselva
- Parkeringsplass ved Budalen
- Vedlikehold av Staggunjunnihytta i samarbeid med eierne
- Merking og rydding av stien i Isdalen

Saksopplysninger

I forhold til vedtatt tiltaksplan hadde skilting fra offentlig vei og informasjon utenfor forvaltningsknutepunktet høyest prioritet i 2015. I ettertid har imidlertid styret fått midler til forvaltningsknutepunktet via knutepunktmidlene. Det er således ikke nødvendig å søke om disse midlene på bestillingen. Videre viser det seg at offentlig skilting i grove trekk bekostes av Statens Vegvesen. Det kan derfor søkes midler til andre tiltak lenger ned på lista.

Det er utarbeidet en egen strategi for bruk av midler for 2015 – 2020 fra sentralt hold. Denne følger under sammen med opplegg for gjennomføring av bestillingsdialogen for 2015.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2015-2020

Det overordna målet for forvaltning av verneområder er at verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde skal ivaretas. I forslaget til statsbudsjett for 2015 (Prop.1S (2014-2015)) sies det slik:

«Dei verna områda representerer store ressursar og høve til opplevingar, samtidig som dei sikrar naturverdiar og områda sin funksjon som leveområde for planter og dyr. God forvaltning i desse områda som byggjer opp under verneformålet slik at verneverdiane ikkje blir reduserte eller øydelagde som følge av inngrep eller bruk som ikkje er berekraftig er ein føresetnad, både for å ta vare på dei økosystema som er sikra for framtidige opplevingar og for verdiskaping i utmarkskommunane no og i framtida».

Gjennomføring av konkrete, praktiske tiltak i verneområdene er en del av forvaltningen av verneområdene og skal sammen med praktisering av verneforskriften og annet arbeid bidra til å oppnå disse målsettingene. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde gir de ytre, formelle rammene for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres.

Det overordnede målet er at tiltaksmidlene skal brukes slik at naturtilstanden i verneområdene bedres.

Målet for tiltaksarbeidet i verneområdene er at andel truede verneområder skal reduseres til 20 % innen 2020.

Rapportering av gjennomførte tiltak, rapportering av bruk av midler og dokumentasjon av resultater blir sentralt for å vurdere om målet nås.

De sentrale utfordringene for arbeidet med tiltak i verneområder kan kort oppsummeres slik:

- Andelen truede verneområder går ikke ned, på tross av styrket innsats. Et økt antall verneområder, men en stabil andel truede områder innebærer at antall truede områder har økt.
- Mange helt nødvendige restaurerings- og skjøtselstiltak er svært kostbare, særlig gjelder dette restaurering av våtmark og uttak av fremmede treslag som sprer seg aggressivt inn i og innen verneområder.
- Skjøtselstiltak i verneområder krever oppfølging over mange år. Allerede igangsatte prosjekter binder en stadig større del av tildelte midler, og begrenser handlingsrommet. Å oppgi allerede igangsatt skjøtsel innebærer som hovedregel at investeringen går tapt.
- Vedlikehold av tilretteleggings- og informasjonstiltak (besøksforvaltningstiltak) binder tilsvarende som for skjøtselstak en stadig større del av tildelte midler.
- Et økt antall nye aktører er blitt forvaltningsmyndighet for verneområder og dermed også ansvarlig for bestilling og oppfølging av tiltak. Dette innebærer et stort opplærings- og informasjonsbehov. I tillegg vil det være en balansegang mellom de nasjonale faglige føringer for bruk av tiltaksmidlene og et ønsket lokalpolitisk rom for prioritering.
- Stor variasjon er et kjennetegn ved norsk natur, og et «typisk fylke» strekker seg fra hav til høyfjell. Å gi anbefalinger om valg av metodikk ved skjøtsel krever kunnskap om og

kompetanse på svært mange ulike naturtyper. Det er stort behov for videre forskning og kunnskap- og kompetanseutvikling. Dette vil gi grunnlag for klarere anbefalinger/forutsetninger om metodikk fra Miljødirektoratet til forvaltningsmyndighet generelt og i konkrete saker.

- Fortsatt landbruksdrift og spesielt tilgang på beitedyr er viktig for skjøtsel av kulturbetingede naturtyper i verneområder. Avstand mellom verneområde og gårdsbruk med beitedyr er en kritisk faktor for å gjennomføre skjøtsel i mange verneområder
- Overvåking av tilstand og overvåking av effekten av gjennomførte tiltak må skaleres opp.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Nedenfor gis en oversikt over hvilke prioriteringer som vil bli fulgt ved fordelingen av tiltaksmidlene til skjøtsel og besøksforvaltning. I tillegg er det noen andre faktorer som også vil ligge til grunn for prioriteringene.

For å sikre at tiltak i verneområder gir størst mulig miljøgevinst og skjer på en mest mulig kostnadseffektiv måte, er det avgjørende at en har en god forvaltningsplan som basis jf. også postbeskrivelsen for post 1420.31. For nasjonalpark- og verneområdestyrene som er i gang med en forvaltningsplanprosess, skal en flerårig tiltaksplan ligge til grunn for prioriteringene.

Forvaltningsplaner (inkl. tiltaksplaner, skjøtelsesplaner og besøksstrategier) skal godkjennes av Miljødirektoratet for områder som forvaltes av nasjonalpark- og verneområdestyrene og Ramsarområder. Fylkesmannen skal godkjenne forvaltningsplaner for områder som forvaltes av kommuner.

Tiltak med formål om å redusere trusler skal være rettet mot den/de viktigste truslene i det aktuelle området..

For skjøtelsesprosjekter gjøres følgende prioriteringer:

- Prioritet 1: Pågående skjøtelsesprosjekter. Ramsarområder har høyeste prioritet.
- Prioritet 2: Tiltak i områder som er akutt truet og med behov for skjøtsel. Ramsarområder har høyeste prioritet.
- Prioritet 3: Tiltak i områder med identifiserte trusselfaktorer, men der det ikke er behov for akutte tiltak

For områder under prioritet 2 over er det ikke aktuelt å prioritere midler til besøksforvaltningstiltak før det er iverksatt tiltak mot trusselen/truslene og situasjonen er under kontroll. Et unntak fra dette er dersom forstyrrelse er trusselen og dersom problemet kan løses ved besøksforvaltningstiltak.

For besøksforvaltningstiltak gjøres følgende prioriteringer:

- Prioritet 1: Ferdigstilling av påbegynte tiltak som fremmer eller er nødvendige for å ivareta verneformålet.
- Prioritet 2: Tiltak i verneområder som har utarbeidet besøksstrategi som en del av forvaltningsplanen. I perioden 2014 – 2017 vil det bli prioritert midler til de fire nasjonalparkene (Hallingskarvet, Rondane, Jotunheimen og Varangerhalvøya) som er utvalgt som piloter for å utvikle besøksstrategier. Det vil være et årlig økende finansieringsbehov i pilotperioden.

- Prioritet 3: Tiltak i områder der det er akutt behov for å ivareta verneverdiene. Følgende prioritering skal legges til grunn i slike områder (i prioritert rekkefølge):
 - 1) Tiltak som ivaretar verneverdiene
 - 2) Formidling av verneverdier
 - 3) Tiltak for å fremme friluftslivet
- Prioritet 4: Etablering av første gangs informasjonstavler i områder hvor det er behov

Fylkesmennene tildeles et samlet beløp til vedlikehold av informasjonsmateriell, skilting m.v. For kommuner og nasjonalpark-/ verneområdestyrer meldes behov for vedlikehold inn gjennom bestillingsdialogen i tråd med tidligere praksis.

I tillegg til overstående prinsipper for fordeling av tiltaksmidler, skal følgende tillegges vekt ved prioritering mellom likeartede tiltak:

- ◆ Kostnadseffektivitet, ut fra et mål om mest mulig forbedring av tilstand pr. krone
- ◆ Samfinansiering med andre aktører
- ◆ Prosjekter som involverer/drives med dugnadsinnsats av grunneiere, frivillige lag og foreninger.

Andre forhold

Erfaringer med tiltak i verneområder over de siste årene har gitt erfaringer med rekke problemstillinger. Flere slike problemstillinger og retningslinjer for fordeling av midler omtales under.

Kartlegging

Tiltaksposten skal i utgangspunktet ikke benyttes til generelle kartlegginger. Kartlegging som er nødvendig for å planlegge tiltak kan finansieres over denne posten.

Planavklaring og forprosjektering

For større tiltak som krever planavklaring skal dette foreligge så langt som råd før tiltaket innmeldes, slik at det ikke gis midler til et tiltak som i realiteten ikke kan igangsettes samme budsjettår. Midler til forprosjektering kan tildeles. Tillatelse fra grunneier skal foreligge før tiltaket blir vurdert.

Installasjoner i verneområder

Større besøksanlegg og installasjoner i verneområder må være del av en besøksstrategi for kunne bli prioritert. Fugletårn er et tiltak som går igjen i bestillingsdialogen, og ofte er det her snakk om svært dyre anlegg. Eventuelle nye installasjoner av denne typen kan finansieres over tiltaksposten, men det vil være krav om betydelig samfinansiering for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforhold og vedlikeholdsansvar avklares på forhånd.

Tiltak utenfor verneområder

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor enkelte verneområder, er en ofte avhengig av at naturtilstanden utenfor verneområdet er god. I noen tilfeller vil det derfor være nødvendig å gjennomføre tiltak både innenfor og utenfor verneområdene for å ivareta verneverdiene innenfor verneområdet. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere utenfor verneområdet.

Bruk av plantevernmidler i skjøtsel av verneområder

Skal man få bukt med fremmede arter eller gjengroingsarter i verneområdene, må metodikk som gir et realistisk tidsperspektiv for bekjempelse vurderes, og det må legges vekt på effekten og kostnader av de ulike metodene. Store kostnader til gjentatt manuell rydding kan vanskelig forsvares i en større sammenheng dersom avgrenset og forsvarlig bruk av plantevernmidler kan fjerne trusler fra et verneområde. Kjemikaliebruken må vurderes i forhold til hvor sterkt arten truer verneverdiene på kort og på lengre sikt. Behovet for tiltak og aktuelle metoder må vurderes konkret i det enkelte tilfelle, og det er forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområde som skal foreta disse vurderingene.

Typeområder

For å ivareta naturtyper som er avhengig av skjøtsel og med vekt på regional variasjon, foreslås det å utrede en ordning med nasjonale typeområder. Det må først gjennomføres en analyse for å identifisere hvilke områder som skal velges ut. Skjøtselen i typeområdene skal være mer intensiv og dekke større areal enn i andre verneområder. Ved behov for forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med skjøtselsmetoder, overvåking med mer skal dette legges til disse områdene. Kunnskap fra typeområdene skal brukes i andre liknende verneområder. Ved begrenset ressurstillgang, skal typeområdene prioriteres høyt. Kriterier som legges til grunn for utvelgelse;

- Området har forvaltningsplan eller skjøtselsplan
- Området skal ha bevaringsmål, være basiskartlagt og følge et etablert overvåkningssystem
- Området skal være representativt for den aktuelle regionen

Opplegg for gjennomføring av bestillingsdialog mellom nasjonalpark-/verneområdestyrer og Statens naturoppsyn (SNO) for 2015

Til: Nasjonalpark-/verneområdestyrer og SNO

Fra: Miljødirektoratet/SNO sentralt

Dato: 06. november 2014

Antall sider (inkl. denne): 4

Notatet m/ vedlegg, beskriver opplegg og rammer for bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for nasjonalparker og andre store verneområder (her forvaltningsmyndigheten) og SNO lokalt.

Bestillingsdialogen er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt. Bestillingsmøtene er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. Dette er både et grunnlag for forvaltningsmyndighetens innmelding av behov for oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak, samt innmelding av behov for tiltaksmidler til Miljødirektoratet/SNO.

Bakgrunn og bestillinger

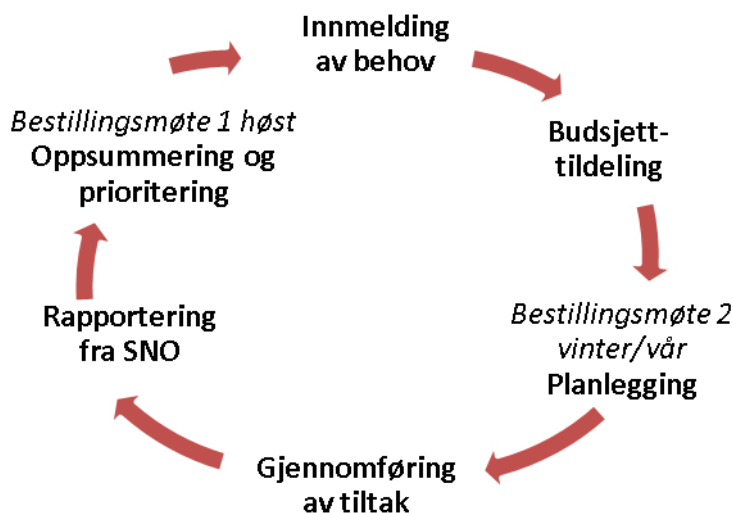
Kjerneoppgaver: SNO er miljøforvaltningens operative feltorgan som fører tilsyn med naturtilstanden og med menneskelig aktivitet relatert til bestemmelsene i miljølovgivningen som er knyttet til natur og utmark. Samt driver med informasjons- og veiledningsarbeid.

SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioriteringer og økonomi for gjennomføring og rapportering av disse "kjerneoppgavene". For å sikre en omforent forståelse av behov og prioriteringer er det likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill på prioriteringer for kommende år.

Bestillingsoppgaver: Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver ut over SNOs egne, faste kjerneoppgaver, som registreringsarbeid, overvåking, vedlikehold, tiltak i verneområder (informasjons-, restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak) og lignende. Forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt kan avtale å gjennomføre slikt feltarbeid gjennom bestillingsdialogen, mao forvaltningsmyndigheten bestiller oppdrag.

Bestillingsoppgavene sendes SNO-L på vedlagte skjema, som vil videreformidle dette til SNO-S. SNO lokalt vil avstemme disse oppgavene ift andre pålagte oppgaver og kapasitet for øvrig. SNO sitt deltidspersonell eller lokalt samarbeidende tjenesteytere (f eks fjellstyrer, Statskog Fjelltjenesten, Skjærgårdstjenesten) kan avtales å være feltaktøren i forhold til gjennomføring av bestillingsoppgaver.

Opplegg for gjennomføring av bestillingsdialogen

Figuren beskriver årshjulet for bestillingsdialogen. **Bestillingsmøte 1** avholdes i november/desember. Der gjennomgås status, utfordringer og behov for feltoppgaver og tiltak. Frist for forvaltningsmyndigheten for innmelding av bestilling/behov (alle skjema-deler) til Miljødirektoratet/SNO er **9. januar**.

Etter budsjett-tildeling i februar/mars avholdes **bestillingsmøte 2**. Aktørene er da kjent med overordnede prioriteringer, føringer og budsjettfordeling. På møtet foretar man endelige drøftinger og avtaler om feltoppgaver og tiltak i verneområder. Deretter iverksettes de avtalte feltoppgaver og tiltak.

Dersom SNO benytter eksterne tjenesteaktører til gjennomføring av oppdragene, vil slike kontraktsinngåelser følge SNO sine ordinære prosedyrer.

SNO lokalt sin rapportering til forvaltningsmyndigheten vil skje innen neste bestillingsmøte 1.

Tiltaksmidler over 1420.31

Tiltaksmidler: Innmelding av behov for tiltaksmidler, over post 1420.31, skal skje gjennom Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>.

Elektronisk søknadssenter er Miljødirektoratets portal for søknad og innmelding av behov for midler til ulike typer naturforvaltningstiltak. Tilgang til søknadsmodulen for tiltaksmidler gis til forvaltere og ansatte hos Fylkesmannens miljøvernnavdeling. Disse registrerer seg som brukere av søknadssenteret (dersom de ikke er det fra før) ved melding til lorentz.noteng@miljodir.no. En brukerveiledning til skjemaet kan sendes ut til de som skal benytte tjenesten.

Føringer for statlige tiltaksmidler for verneområdene – post 1420.31

Budsjettpost 1420.31 Tiltak i verneområder (Prop. 1 S (2014-2015)) har følgende føring: ”Midlane dekkjer statlege investeringsutgifter og andre typer tiltak i verneområde. Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, inkludert utgifter til informasjon, skjøtsels-, og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjengelet i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane kan òg omfatte tiltak i samband med merkevare- og besøksstrategi for nasjonalparkane. Nasjonalpark-/verneområdestyra prioriterer bruken av dei tildelte midlane. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltnings-/skjøtselsplan og andre relevante styringsdokument”.

Prioritering og planlegging av tiltaksmidlene over post 1420.31 til tiltak i verneområder inngår i bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO. Prioritering vil skje i henhold til «Strategi for tiltaksmidler».(vedlagt)

I tråd med strategi for tiltaksmidler vil det bli prioritert midler til utvalgte piloter for utvikling av besøksstrategier. Dette gjelder nasjonalparkene Varangerhalvøya, Jotunheimen, Hallingskarvet og Rondane.

Miljødirektoratet/SNO presiserer viktigheten av god planlegging i forkant av tiltak. Spesielt i forbindelse med større prosjekter, minner vi om behovet for å ha nødvendige tillatelser etter annet lovverk og nødvendige avtaler for gjennomføringen av tiltaket i orden før midler kan tildeles. Det er viktig med en realistisk framdriftsplan. Ved bestilling av spesielt sammensatte og/eller kostbare tiltak, skal det gis en beskrivelse hva tiltaket går ut på inkl. kostnadsberegninger knyttet til tiltaket. Prosjektbeskrivelser kan legges ved/lenkes.

Tildeling av midler

Etter innmelding av behov for tiltaksmidler vil SNO og Miljødirektoratets fagavdelinger foreta en endelig prioritering av tiltaksmidlene.

I bestillingsdialogen avklarer forvaltningsmyndighet og SNO lokalt hvem som skal være økonomisk ansvarlig for tiltaket, og fører opp dette i skjemaet (Styret eller SNO). For Troms og Nordland vil i tillegg noen midler tildeles direkte til Fjelltjenesten som del av årlig oppdrag, der dette er angitt gjennom bestillingsdialogen.

Dersom klimatiske forhold eller andre faktorer gjør at enkelttiltak som krever midler bør realiseres før det formelle tildelingstidspunktet, kan tiltaket forhåndsklareres med SNO-Sentralt. Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er og vil bli høyt prioritert i den endelige bestillingen

Rapportering og omdisponeringer

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med Foreløpig årsrapport (FÅR, pr. 31. aug. 2015) og Endelig årsrapport (EÅR, pr 31. des. 2015). Samtidig med EÅR skal det i 2015 rapporteres på enkelttiltak finansiert over post 1420.31 via Elektronisk søknadssenter.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, og hvor det ikke er aktuelt å omdisponere til annet prioritert tiltak, må fortløpende rapporteres til SNO sentralt. Tilsvarende rapportering skal skje til SNO sentralt for tiltak med underforbruk, hvor det da blir frigjort ledige tiltaksmidler.

Vedlegg

- 1 Skjema for bruk i bestillingsdialogen
- 2 Strategi for tiltaksmidler

Orienteringssaker

Forvalter vil orientere om:

- **Tilrettelegging 2014 gjennomføring og status**
- **Status i forvaltningsplanarbeidet**
- **Restmidler fra veiprojektet**
- **Merkevarestrategien «portal»**